

országi törvényhatóságokkal magyar nyelven levelezzenek.

Felséges uram és királyom! A te atyai szived hű magyarjaid iránt ma sem változott meg, de igenis alattvalóid hűsége a magyar haza iránt, mert igen sokan vannak, kik a szentesített törvényeket nem tisztelik és annak ellene szegülnek. A te parancsod, a te akarated, szent legyen, minden honpolgár előtt. Oh nézz körül e hazában, Szent István koronájának van még fénye, mely beragyog a sötétség minden zugába, királyi pálczád fenségével sujt le mindent, a ki ellene szegül az elődeid által szentesített törvényeknek!

És te magyar társadalom ébredj és zudítsd haragodat mindazokra, a kik buta göggel, hitvány rosszakarattal, szemérmelen tudatlansággal nem akarják elismerni azt, hogy e hazában egyedüli jogos és törvényes nyelv a magyar!

Igen a magyar társadalom becsülete forog itt kérdésben. Ne ámitauk magunkat, ne higgyünk azoknak kik azt mondják, hogy sovíniszták vagyunk, mert a magyar tanul és tud idegen nyelveket, a külföld irodalmát minden művelt magyar ismerés nagyra becsüli, de nekünk jogunk és kötelességünk itt e hazában az állam hivatalos nyelvén beszélni, levelezni és összes hatóságainknak kötelessége vissza utasítani minden olyan iratot, mely nem magyar nyelven, vagy legalább nem magyar nyelven is lesz hozzá beküldve.

Anglia, Német, Francia, vagy Oroszország hatóságai, pillanatig sem gondolkodnak azon, hogy idegennyelvű iratokat visszautasítsanak-e és őket senki sem vádolja sovínizmussal, de a magyar, ha jogát követeli, akkor sovínista lesz.

Nem ugy magyar társadalom! Te még szabad vagy, téged még le nem nyűgözött a hízogó szolgaság, a gyáva meghunyászkodás, követeld emelt fővel és hangosan nyelvedet, tanító és

ifjabb tisztviselői majdnem zászló alatt vonultak el szerencsés barátjuk lakására. Mikor a merészebbek két-háromszáz forintos kölcsönöket kezdtek emlegetni, Aladár higgadtan így szólt:

— Fiam, ne beszéljetez bolondokat és ne kívánjatok lehetetlen. Ha egyszer megmarkoltm ezt a csekély pénzt, ugy szeretném, hogy holtom napjáig élhessek belőle. Ezer frtot tehát nem adok senkinek, de öt, vagy tíz frtot, vérem utolsó cseppjével együtt rendelkezésetekre áll.

Kiosztott köztük két- vagy háromszáz frtot, de a később jövőket már melankholikusan ölelte a keblére:

— Nem lehet, szegény barátom, igazán nem adhatok többet . . . A későbbiekre preliminarál összeg az utolsó krig . . . Ha kívánod, szívesen meghalok érted, de kölcsönrel nem szolgálhatok többé . . .

Az igazgatók, a prokuristák ravaszul mosolyogtak, mikor Aladár ur eljárása felől értesültek.

— Okos ember ez, a pénz nem vette el az esztét . . .

Csodálatos volt, hogy Aladár egybéként sem volt nagyobb igényű, mint a hogy egy szerény salda-kontistához illik. Reggel első volt a hivatalában és este utolsóként caukta be a nagy s vörös vonalaa üzleti könyvet. Nem járt fényesebb ruhákban és a régi hónapos szobáját is megtartotta. Az egyetlen szerzeménye egy masziv vörösbarna Wertheimszekerény volt melybe a földtehermentesítési kötvényeit elzárta.

Grün ur, a prokurista, a ki szerette

paptól, katonától és polgártól, kereskedőtől, iparostól és hivatalnokaidtól, mert különben még egy ezredév után már nem létezik — ha nem nyelvében él — a magyar!

Dr. Székely Albert.

Békés község képviselőtestületi közgyűlése aug. 7-én.

A mult gyűlésről lemaradt tárgyak elintézésére újabb gyűlés tüzeltett ki e hó 7-ére, melyen a restanciák csakugyan le lettek tárgyalva.

1. A megyei alispánnak Szatmári Gábor adóügyi jegyzőt hivatalába visszahelyező rendelete tudomásul vétetett.

2. A kamuti iskolához tartozó szőlőkertnek amerikai alanyokkal való beültetése — amint azt a telep viszonyai megengedik — elhatároztatott.

3. A Körös-Tisza-Maros társulat ellen adóvisszatérítés iránt indított követelés tárgyában tett jelentés tudomásul vétetett.

4. Ugy szintén tudomásul vétetett azon körülmény, hogy az Alsó Fehér-Körös-társulat az árterfejlesztés alól a felebbezett területeket kivonta.

5. A régi gáttest a község birtokába ugyanazon társulat által visszabocsátatott.

6. Az árvapénztár átadásáról tett jelentés tudomásul vétetett.

7. A Dübögő vendéglőn legszükségesebb javítások megtétele elhatároztatott.

8. Ugy szintén a járásbírósi épület tetőzetének kijávítása is.

9. A nagybirtokosok községi pótdókjának egységessé utján megállapítására bizottság küldetett ki.

10. Jantyk Mihály örökösének a murvahelyi dűlőuton a földvári állomásig egy mezei vasut építése iránti engedély az ut használatáért fizetendő évi 100 frt kárpótlás mellett szótöbbséggel megadatott.

11. A ref. templom feletti örtorony reparációjához való hozzájárulásra 150 frt, az óralapok és mutatók festésére 70 frt megajánlatott.

12. Izsák Ignác mészáros iparos, továbbá Weiszberger József szatócs lakosítás iránti kérelmének 10 forint lefizetés mellett hely adatott.

13. Cs. Kovács Mihály volt rendőr segélyezés iránti kérelme szótöbbséggel elejtetett.

Több tárgy nem lévén, a gyűlés véget ért.

a poetikus hasonlatokat, méltánylattal jegyezte meg:

— Oly szerény, mint egy sötétkék erdei ibolya! . . .

Mikor az egyik üzletvezető egy ujonnan megalakult bank élére állott, az igazgatótanács azonnal Aladárra gondolt. Az ülés után rögtön öt kínálták meg az állással és Aladár most már háromezer frtot fizetést húzott és hatszáz frt lakáspénz.

Az ügynökök, a peskulánsok néha titkolózva beállítottak hozzá:

— Biztos üzlet, egy ujonnan megalakuló Téglagyar-Részvénytársaság . . . Sajó-Kazaron pompás televényföldet találtak, a pénz okvetetlen meghozna husz- vagy huszonöt százalékok . . . Csupán nyolcvanezer frtot kellene befektetni a vállalatba.

Aladár megköszönte az ajánlatokat, de aztán szerényen tért vissza az íróasztala mellé.

— Nem spekulálok, szólt, papírjaim meghoznak annyit, a mennyire szükségem van.

Aladár elvett egy szöke leányt félmillió frtnyi hozománnyal és egy aussei villát is kapott hozzá az atyjától.

A szöke asszony Aladárt egészséges fiukkal és leányokkal ajándékozta meg, a kik mindannyian kitűnő karriert csináltak. Aladár elnöke lett másfél tucztársulatnak, fontos szerepet vitt a tőzsdetanácsban, részese volt a Rothschild-csoport vállalatainak, beleszólt a nagy konverzió terveibe és Karlsbadban karonfogva sétált Erlanger báróval. Később meghalt

Heti krónika.

(Romániából. — Angol parlamenti botrány. — A szűnyoghős. — Fájószemű Debreczen. — A világ-város sötét oldala. — Ebedéses kiló számra. — Válás után.)

Az elmúlt évben sokat beszéltek a lapok mindenfelé a román királynének ismeretes házasságközvetítési szerepéről, melyet Vacarescu Helén udvarhölgy és a román trónörökös között az ő magasztos, ideális terve alapján akart minden áron létesíteni. — Mint tudjuk, e dologot politikai szempontból fogván fel a román király — a terv és szép álom zord valóra vált, azaz: prózaisan kifejezve, nem lett belőle semmi. Bevégzett tény volt hát az érdekeltek között, ami történt; időközben a trónörökös is — feledve ábrándjait — házasságra lépett: egy hatalmas uralkodó családból választván házastársát. Amde a világ szája ezval nem volt még bedugva: suttogva szállingózott a hír, hogy a felséges királyi pár között feszültebbé lett a viszony s e föltevést csak megerősítette az a körülmény, hogy ezen esemény óta a királyné — irónói néven az ismert Carmen Sylva — idejét folyton az udvartól távol tölti egészsége helyreállításának ürügye alatt. A trónörökös boldog házassága egén azonban most egy fekete pont tűnt fel a láthatáron, nem véstjölő ugyan, sőt örömethozó, mert még a kevésbé gyakorlott szemek is felismerik, hogy az — nem villamterhes felhő, hanem — egy madár, egy kedves madár: a gólya, mely egyenesen a trónörökös fényes háza felé tart, hogy ott építsen, rakjon magának boldog fészket; szóval örvendetes családi esemény van — rövid idő alatt — kilátásban. Ezt az örömhírt a királynének megvinni s őt a közös családi örömtanyára hazakísérni — maga Károly király vállalkozott, ki a mult héten utazott a németországi Neuviedenbe, hol a koronás író nő jelenleg tartózkodik. A születendő fejedelmi „bébé“ (kivált ha fiu lesz) valószínűleg helyreállítja a királyné „megrendült egészségét“ vagy a világ szerint változott lelki nyugalmát is. Kívánjuk, hogy úgy legyen!

Boldog magyarhoni kollegák! sóhajtlak most az angol képviselők, kiknek nincs nyári szünetjük, hanem a legmelegebb nyárközépen is izzadnak a hazaért s még esti 10 óraker is heves harczokat vívnak a parlamentben. Jelenleg épen az irek törvényjavaslata van a szűnyegen s ennek tárgyalása közben fejlődött ki amaz, a londoni parlamentben mindeddig páratlanul álló botrány, milyen

idült májbjában és a lapok másfél hasábon írták meg a sikerültebb anekdotáit és szójátékait. A „Lloyd“ czike után mithikus alakká lett a Lipótvárosban, a hol minden jó tréfát még most is neki tulajdonítanak.

Mindebben nem volna semmi, mert ez a karriér végre is nem rendkívüli. De Salzer, a börzeügynök, a ki valami rokonságban állt a nagy pénzemberrel, a tőzsdén e napokban mondta el annak a privát levélnek a tartalmát, melyet miliomos rokona a legidősebb fiához intézett. Ebben a levélben ez állt:

„Tudd meg, szeretett gyermekem, hogy én sohasem csináltam főnyereményt és az egész lármát azzal az ötszáz forinttal csaptam, melyet szegény Sámuel bácsimtól örököltem. De még a láthatatlan kétszáz ezer forint is elegendő volt ahhoz, hogy belőlem számbavehető ember legyen, mert a szerencse mindig a pénz mellé szegődik és az okos ember magát a szerencsét is elbolondíthatja. E mitikus kétszáz ezer forint nélkül nem hagyhatnék rátok kilencz milliót, és te fiam most alkalmaint terézvárosi gyerekekkel gyakorolnád a felsőbb aritmetikát. Ugy-e, hogy milyen mellékes most, vajjon csakugyan megütötte n-e akkor a híres főnyereményt? Tanuld meg ebből fiam, hogy az okosság semmit sem ér önmagában; egy jó ötlettel többre lehet menni alkalmadtán, mint egy hajórakomány ésszel.“

P.

Gladstone miniszterelnök saját szavai szerint 60 év alatt egyetlenegyszer sem fordult elő. Egyik képviselő a miniszterelnököt szöszegőnek, az egész kormány működését merő komédiázásnak deklarálta. Ez volt a szikra, mely a parlament kedélyét és nyugalmát, mint egy puska poros toronyt felrobbantotta: „Judás, Judás!” hangzott mindenfelé... s a parlament egy pillanat alatt zürzavaros csatátérre változott át: székek roppantak, koponyák koppantak... az elnök menydörög... a karzat dübörög, bömböl és füttyül... míg végre sok idő múlva sikerül ismét nagynehezen csendet (?) létrehozni s a javaslatot szavazással keresztülvinni, mely utánfeldörög a Gladstonét üdvözöl „éljen!” — amibe azonban egy rüt, disszonans hang is belekeverdik: „Guillotin alá a nyomorulttal!” Ime, a nyár még a híres angol hidegvért is felforralja, mily szerencse, hogy nálunk a törvényhozásnak nyári szünete van.

Megjárta ám az a tolnai paraszt, ki a korezmában idogálás alkalmával fogadott egy ezüst zsebórába társával, hogy a Duna melletti mocsáros helyen, teljesen levetkőzve, 10 percig kiáll a szunyogok prédájául. Társa tartotta a fogadást és két tanut maguk mellé véve, hajnali három óra után kimentek a „tett terére.” Emberünk nekivetkőzve, lefeküdt és várta a szunyogokat, (a másik 3, pipázva várta a dolog végét); jöttek is nem sokára megszámlálhatatlan mennyiségben és a hol érték, elkezdtek csiklandozni az ipsét, ki öt perc múlva már teljesen fel volt dagadva a millió szunyogcsipéstől. Hiába volt a rábeszélés, hogy hagyja ott a szunyogokat; nem, ő zsebotrát akart nyerni, s nyert is, de most élet-halál között lebeg a teljes 10 percig tartott csipési köppölyözés miatt! Mi ebből a tanulság? Az, hogy még a szunyogokkal sem tanácsos tréfálni!

Hogy mily óriási veszedelmet idéz elő némely baj eltitkolása: szomorú példa reá a debreczeni jótékony (?) nőgyógyász árvaháza, hol 5 év előtt a növendékek közt kiütközött a trachoma-nevű veszélyes szembetegség, s e ragályos kórt az igazgatóság és az intézet orvosai eltitkolva, most — amidőn az nyilvánosságra jutott — az mindenik növendéken konstálva lett. A vizsgálat most van folyamatban; de vajjon használ-e az — bármily eredménnyel ejtssék is meg a mulasztást elkövetett lelketlen bűnösök kiderítése — a szegény, talán egész életükre szerencsétlenné tett árváknak? Humanismus, jöjjön el a te országod!

Sokan vannak, kik irigylik a világvárosok lakosságának helyzetét és sorsát. Pedig — bizony mondom, nincs rajta semmi irigyelni való, régi igazság lévén, hogy: nagy fénynek, nagy az árnyéka is. Ime, Párizs gazdagsága, fényessége ismeretes az egész világban, de ismeretes ám az a bűnárdat is, mely a fényes palota-tömegek között sokszor nyíltan, sokszor titokban szedi áldozatait az irigyelt lakók közül. Most meg ama borzasztó hír érkezett onnan, hogy éhen halnak benne az emberek, vagy a nagy nyomorúság miatt egész családok végzik ki magukat — hogy többé ne éhezzenek — szegőz által, mint a mult héten is történt egy szegény özvegy asszonnyal és nevelőten családjával. Mégis csak jobb nekünk, kis közsébelieknek: mindnyájan ismerjük egymást és segíthetünk egymáson a szükség és nyomorúság idején. Ne irigyeljük hát a világ- és fővárosok lakóinak sorsát!

A találmányok korszakát éljük s ma-holnap nem lesz előttünk csodálatos semmi mert azt a mai fejlett viszonyok között nagyon is természetesnek fogjuk találni. Egyik találmány azonban hamarabb lejárja idejét s elveszti ingerét, mint a másik. Így például a barcellonai vendéglős sem gondolta, hogy találmánya oly kevéssé praktikus legyen és neki több kárt mint hasznot hajtson. Ő t. i. étterme ajtajába mérleget állított fel s étkező ven-

dégeit a belépés előtt és ebéd után megmérte, azok aztán nem az elfogyasztott adagok után, hanem ebéd előtti és utáni súlyuk különbözete szerint fizették az elköltött ételek és italok árát. Am azért van esze az embernek, hogy okos legyen: a vendégek köveket raktak zsebeikbe s azokat az ebédelés ideje alatt észrevétlenül eltüntetve, feltűnően kicsiny növekvő súlyllyal hagyták oda teljes jólakás után a praktikus, de lóvá tett vendéglőst, ki így egynemely élelmes vendége megfogott súlyáért még talán fizetett is! No, csak hamis az ember, mig eleven.

Mesét mondok, való mesét! Egy fővárosi orvos — mert bizonyosan oka volt rá — elvált feleségétől a törvényes formák között. Az elvált asszony azonban eszébe vevén amaz isteni mondást, hogy nem jó az embernek magánosan lenni: újból férjhez ment egy magasrangú államhivatalnokhoz, mig előbbi férje búsan éldogélte az egyedüliség keserű kenyerét. A sors azonban — ez a „nagy intrikus”, összehozta az elvált házastársakat a nemzeti színház egyik legutóbbi előadásán; csupán csak az „új férj” került köztük közé s megtörtént a hihetetlennek tetsző eset: a régi férj felismerte — s olthatatlan szenvedéllyel újból megszerette időközben csudálatos szépséggé fejlődött, volt feleségét. Alig tudott hova lenni. Egyszer a 2-ik férj felvonás közben egy pillanatra eltávozik, hősünk megragadja az alkalmat, darabka papírt és írót vesz elő... megvallja szerelmét és... a hölgytől találkat kér. A cédulát a mellette levő székre tett üres ládcsó tokba dugja. E pillanatban érkezik a 2-ik férj... a levélkét megtalálja, elolvassa... nejt rögtön haza vezeti és siet az ügyvédhez, hogy becsületsértés czlmen vetélytársát beporolja. A per-már folyik: a bűnös azt állítja, hogy a levél nem tőle ered. Össze fogják hasonlítani — avatott iráskartérok — az elvált feleségéhez, még mint arájához írott leveleivel, amikor aztán kiderül az — igazság. De jaj is lesz neked akkor — későn felnyiltszomú, elvált férjem-uram! Beh pompás jelenet lesz; már előre is mosolyog rajta a bajusz alatt — a

Krónikás.

UJDONSÁGOK.

— Presbyteri gyűlés lesz holnap, az az folyó hó 13-án a ref. egyház kebelében. A gyűlés fontosabb tárgyai a folyó ügyeken kívül a gymnasiumi igazgatóság intézkedései és az esperesi körlevél. Mivel a gyűlés ezuttal már másodsor lesz meghívva: a jelenlévők feltétlenül határozhatnak.

— Szabályrendelet. Békés nagyközségnek az 1886. évi XXII. t.-cz. 64. §-a értelmében való szervezése tárgyában készített és a megyei törvényhatóság által jóváhagyott szabályrendelete terjedelmes füzet alakjában hagyta el a sajtót. A szabályrendeletből a közönséget különösen érdeklő részeket részletes kivonatban fogjuk adni lapunk jövő számaiban.

— Nagy szenczációt akartak csinálni a fővárosi lapok a békési népbanknál állítólag történt rendetlenségekkel, állítólag „b.-csabai levelezőjük”-től nyert értesítések alapján, de biz az nem sikerült, mert a levegőből kapott feltevések alaptalannak bizonyultak. Egrészert maga a bank igazgatósága a megtartott szigorú vizsgálat után, másfelől pedig a hirtelemben nagy port vert hirre a belvárosi takarékpénztártól kiküldött megbízott a beható szakértői szemle után kijelentették, hogy afféle rendetlenségek, melyekből a banknak jelentékeny veszteségei volnának, vagy épenséggel sikkasztás egyáltalánvéve nem forog van. Egy magabazárkozott természetű, közlékenységre nem hajlandó, de máskülönbén szorgalmas bankhivatalnoknak néhány olyan tévesztéséről van szó csupán, melyeket, mivel neki megtalálnia nem sikerült, hosszabb ideig leplezgetett, de amelyeket az igazgatóság körültekintő szemel előtt

tovább takargatnia nem lehetett. Hogyha az elhunyt könyvelő nem állt bizalommal fordulni ifjabb hivatalnok társaihoz: a hibát régen kiigazítják, a nélkül, hogy reá ebből valami kellemetlenség hármlott volna. Ez azonban nem történt meg s midőn legutóbb az a hibás bejegyzésekből eredt összegezési különbözet el-tüntetése reá a könyvelő állítólagos községi kölcsönt jegyzett be s e miatt a tévedés kiigazításáig felfüggesztett, de a hiba kiigazítása és összehasonlítja a főkönyvvél. Ennyiből áll a békési népbank és a szomorú véget ért könyvelő esete. Lapunk szerkesztője személyesen találkozott a budapesti belvárosi takarékpénztár kiküldöttével, aki fél napon át vizsgálta a bank könyveit s a legmegnyugtatóbban nyilatkozott, sőt intézete részéről szükség esetére azonnali kölcsönt ajánlott fel.

— A kormánybiztosi intézmény megszüntetése. Ismeretes dolog, hogy három évvel előbb a megyénkben előfordult munkászendületek után a vármegye új főispánja Reiszig Ede, ez időszerint a kereskedelmi miniszteriumban államtitkár, kormánybiztossá neveztetett ki, hogy kivételes hatalommal és radikális módon fojtsa el a szociális tüneteket ez intézkedjék gyógyításukra. Tegnap érkezett le Hieronymi miniszter leirata, melyszerint a miniszter „minthogy a viszonyok jelenleg annyira javultak, hogy kivételes intézkedésekre nincs szükség”, Tallián Béla főispánt a kormánybiztosi teendőktől fölmenti. Tallián Béla főispán már a mult november havában tartott installációján megígérte, hogy felmentését kérni fogja. Tallián májusban kérte a belügy-minisztertől felmentését, amely el is fogadtatott. A tény jóleső örömmel veszzük tudomásul, mert ezzel hivatalosan elismertetik az, hogy Békés megyében a viszonyok egészségesek. A kivételes hatalommal felruházott kormánybiztosságra egyáltalán nem volt szükség.

— Békés megye számokban. Lukács Endre, a vármegye első jegyzőjének szerkesztése alatt most adatot ki a megye közigazgatási bizottságának jelentése. A terjedelmes jelentést, melynek időnként felülőtt részeit, a sajtó informatív feladataihoz képest időről-időre hoztuk, egész terjedelmében, tekintve lapunknak más közlésre való dolgait, — nem adhatjuk, de egy pár adatát közöljük: A jelentés az árvások különösen elismerésével kezdődik, annak kiváló munkaszeretettel elismervén, majd a pénztári viszonyokra tér át. Öngyilkos a mult félvében 37 fordult elő. Baleset pedig 19. Fegyelmi ügy tizenegy merült fel: Tómoskózy József k.-ladányi jegyző ügye birsággal, Gyöngyösey László iktató dorgálással, Oroshaza község előjáróságának két tagja dorgálással ért véget. Maradt függőben még nyolc fegyelmi ügy. Zálogolás a főszoigabirák által 1197, községek által 2812 foganatosított. Arverésre mindössze 118 esetben került a sor. A megyében 5 közzjegyző és 58 ügyvéd van. Legtöbb Gyulán, legkevesebb Vésztőn, hol csak egy ügyvéd tartózkodik. Ezidőn a vármegyeinek 4995 hadköteles ifja van, 776-al kevesebb mint a mult évben. Besoroztatott 1365.

— Kinevezett kulturmérnök. Bethlen András gróf földmivélsügyi miniszter tudatja Békés megyével, hogy a megye kulturmérnökévé dr. Lisznyai Tiharmért nevezi ki, illetőleg azon alkalmakhoz, midőn kulturmérnök jelenléte van szükség, őt bizta meg a teendők ellátásával.

— Távlovaglás tett a napokban Igaz Károly békési ügyvéd fia: Károly, aradi honvédhuszár hadnagy negyedmagával, kik is Aradról Szegedig lóháton tették meg a 86 kilométer utat 8 óra

alatt; sem a lovasokat, sem a lovakat nem törte meg a hosszú út.

— **A pálya kezdetén.** Ha j n a l B é l á t, a helybeli arany ifjuság egyik kiváló tagját a mult hetekben közigazgatási gyakornokká nevezte ki a helybeli szolgabírói hivatalhoz a főispán. Őszintén üdvözöljük ifju barátunkat a köz-pálya kezdetén és minél több sikert és szerencsét kívánunk neki annak folytatásán.

— **Iparos olvasókör.** A békési ipar-terület előjárósága által czélba vett iparos olvasókör megalakítása tárgyában Szilágyi Lajos ipar-területi elnök a körülbelül száz főre menő aláírt tagokat augusztus hó 6-án alakuló közgyűlésre összehívta, mely gyűlésen, habár az aláírtokhoz képest csekély számban jelentek meg a tagok, mindazonáltal az olvasókör megalakultnak kimondott és tisztviselőit megválasztotta. Elnöknek, amennyiben Szilágyi Lajos ipar-területi elnök sok teendő és elfoglaltságánál fogva azt nem fogadta el, Szabó János ipar-területi alelnök választott meg. Alelnöknek Szilágyi Albert, jegyzőnek Henez Antal, pénztárnoknak Méder György iparosok választották meg. Választmányi tagok lettek: Huszka Kálmán, Ketván Sámuel, Lipcsey Gábor, Szabó Lajos, Harmati Ferencz, Sáró Pál, Varga Gábor és Windis Tamás ipart. tagok. Az alapszabály elkészítésével és a belügyminiszteriumhoz való felterjesztésével az elnökség és választmány bizott meg.

— **Köszönet nyilvánítás.** Az 1893. aug. hó 5-én, a szünidőt itthon élvező „felsőbb tanuló ifjuság” által tartott táncmulatságon felülírtettek: Dr. Meskó László orsz. képv. 5 frt, Dr. Török Gábor 3 frt, Konkoly Jenő és Szánthó Bella úrhölgy 2-2 frt, Romvári János és ifj. Mezey Lajos 1-1 frt, dr. Hajnal István, Ternei Ferencz, Szándi József 50-50 kr. A jótékony czélra hozott szives adományaiért fogadják a rendező-bizottság hálás köszönetét. V i r á g I s t v á n, biz. péntárnok. — Az „Irányi-alap” javára rendezett táncmulatság tiszta jövedelme 40 frt 24 kr. a gymnasiumban fennálló tőkéhez csatolás végett átadatott a napokban O s v á t h Ferencz gymn. igazgatónak. Midőn ezen kicsiny kezdetről, melylyel a békési felsőbb tanuló-ifjuság életjelt adott magáról, itt beszámolunk, másfelől tol-macsoljuk is többeknek azon határozott óhaját, vajha más alkalommal is — ha lehetne évről-évre — tömörülne az ifjuság kicsiny köre hasonló nemes czéltól indítatva. Ez által szolgálja a közügyet is, másfelől a gymn. iránt, melyben kezdte élvezni a tudományok tápláló gyümölcsét — szintén leróhatna némi hálatartozást.

— **Czél szerű iskolapadok.** A helybeli izraelita hitközség és hó 2-án tartott ülésében elhatározta, hogy elemi iskoláját már a legközelebbi tanévre Feivel-féle szállvány padokkal látja el, illetőleg szereli fel. E nevezett czélra a jelzett ülésen jelenlevő S c h w a r t z Sámuel derék polgártársunk 50 frtot ajánlott fel, a többi szükséges költséget a hitközség saját pénztárából fedezvén. Üdvözöljük a hivatása magaslatán álló, s a kulturai és egészségügyi kívánalmak teljesítését annyira szíven hordozó hitközséget, s annak nevezett áldozatkész tagját; ajánljuk az általuk felmutatott és követésre méltó példát többi egyházaink előjárósága és iskolaszéke figyelmébe.

— **Táncmulatság.** A szünidőt itthon élvező felsőbb tanuló ifjuság igazán szép és ritka kedélyes táncmulatságot rendezett az „Irányi emléke” javára a Komló vendéglő nyári helyiségében f. hó 5-én. Öröm volt nézni a sok szép, kedves alakot, amint a táncz hevében kipirulva végig surrantak előttünk. Jobb kedvvel már nem is tánczolhattak volna, mint a hogy tették. De méltán is, mert a tánczosok szokatlan jól viselték magukat. Nem hagyták pihenni a s hölgyeket; alighogy egyik eleresztette tánczosnját, már ott termett a másik és vitte tovább. Nem hisszük, hogy a jelenvolt hölgyek közül bármelyik is valaha tánczolt volna

ennyit egy éjen, mint itt. A rendező gyerekek verték is a mellüket és büszkék voltak reá, hogy az általuk rendezett mulatság ily szépen sikerült. A négyeseket 32 pár tánczolta. A csárdás acoordjai már majdnem a felkelő napot üdvözölték. Ot óra felé járt az idő, midőn a kedélyes társaság szétoszlott. Ott voltak a mamák közül: Andrassy Jánosné, Baky Istvánné, dr. Csánky Gézané (K.-Ladány), Hajdu Lajosné, dr. Hajnal Istvánné, Konkoly Jenőné, Kocsiczky Jánosné, Kovács L.-né, Lipóczy Istvánné, Morvay Jánosné, Pelez Józsefné, Szabó Józsefné, Szabó Albertné, Szegedy Károlyné, Szándy Józsefné, Vig Ferenczné, Varga Györgyné, Váry Sándorné, Wallinger Antalné, özv. Veinmann Józsefné urnóket. A leányok közül: Andrassy Mariska és Gizella, Baky Mariska, és Vilma, Beiler Lujza (Debrezen). Florek Emma, Hajdu Mariska és Eszti, Harkay Aranka (Kecksemét), Kocsiczky Bella, Kovács Lotti és Eszti, Ludvig Etelka, Morvay Vidor, Papp Lujza és Emma (F. Gyarmat), Polez Regina, Romváry Irma, Szándy Ilona, Szegedy Margit, Sal Mariska, Terney Bella, Wallinger Mariska és Gizella, Weinmann Teréz kisasszonyok.

— **Kinevezés.** Steller Arpád volt oszabai járásbírósi albirót, több nagyváradi kir. táblai tanácsjegyzőt az igazságügyi miniszter a nagyváradi kir. törvényszékhez bíróvá nevezte ki.

— **Nyelvben él a nemzet.** Mai számunk vezércikkére reflektálva jut eszünkbe egy a mult hetekben beküldött ujdonság, mely térszike miatt a nyomdai kéziratok közt maradt s melyben meg volt írva, hogy egy helybeli borbély üzletben, mely a vasutól bejövő publikumnak elkerülhetlenül utjába esik s melynek segédei olykor a járdát is elülük — folytonosan sváb beszédet lehet hallani. Hát mi nagy tisztelői vagyunk ugyan a különféle nyelveknek, de már engedelmet kérünk, a mi tősgyökeres magyar városunkban csak kár volna azoknak az ifju uraknak elmulasztani az alkalmat, hogy magyarul megtanuljanak a magyar kenyéren. Különbön felkerjük az ujdonság beküldőjét, hogy további tapasztalata alapján nevezze meg nyíltan azt az üzletet s hívja fel rá a közönség figyelmét, hiszen mi több jóravaló magyar érzelmi borbély polgártársat ismerünk itt, akik bár nevük nem egészen magyar hangzásu, de megkövetetik segédeiktől, hogy magyarul tanuljanak s ezt helyesen is teszik.

— **Magy a panasz** a kettős körös esatorna hullámtérbe helyezett kenderázató ellan, mely miatt egy a furdóhely, mint a vashalmi üdülő helyiség használhatatlanná válik, mihelyt a légáram kelet felől jön. A furdózó és kiranduló közönség részéről e tárgyban több panaszos levelet vettünk, melyek közlése azonban azt hisszük elkerülhető lesz, mert hiszen egy az egészségügyi bizottság kézséggel ismeri, hogy nincsen az ott jó helyen s mivel most már segíteni nem lehet, jövőre gondoskodni fog alkalmasabb helyről.

— **Megmarta a veszett kutyá** Károly István 3 éves fiát Sándort, e hó 7-én. A kutya állítólag B o n d á r Sándor malomvégi lakosé volt. A gyermeket, — kinek a hasát harapta meg a kutya, felszállították Budapestre a Högyes-féle gyógyintézetbe. A környékbeli kutyákat pedig (20-24 darabot) összefogdostatta a rendőrség és a gyeppesteri telepre szállította megfigyelés végett.

— **Gymnaziumi értesítő.** A békési ev. reform. VI. oszt. gymnasiumi 1892/93 tanévi értesítője ezimen tartalmaz füzetet kaptunk, mely a gymnasium beléletére vonatkozó részletes tudósításokon kívül egy igen alapos tanulmányra valló értekezést is foglal magában a játék fontosságáról a tanuló ifjuságra nézve. Az értekezés a játékok főfaján és az ifjuságra való hatásán kívül foglalkozik a játéktér ügyével is, melyet a helybeli tanítói kar is folyton sürget a községi hatóságnál. A tartalmas értekezés írója K a b o s Bálint, intézetünk volt jeles tanára, ki egy a gymn. igazgató tanács, mint a közönség sajnálatára közlünk Kisujszállásra távozott. Szerző a tanulságos értekezést így

végzi: játéktérre az eddigénél nagyobb gond volna fordítandó. Körül kéne fásítani, üljpadokkal és néhány tornaszérrrel pl. mászórudak-, létra-, nyújtóval ellátni. Hogy pedig tavasszal a körülakók lud-legelőül és nyáron nyomtatószerűen használják, szigoruan megtiltandó volna. Tavasszal a kopár foltokat fűmaggal bevetni, évenként egy párszor lekaszálni és forró időben rendszeresen öntözteni kéne. Az öntözést meg a pázsitban mutatkozó gazok kiirtását a tornatanár felügyelete alatt a tanulók is végezhetik. Így lehetne aztán Békésnek egy oly játszótérre, mely majlisok tartására és a közönség üdülési helyül és szolgálhatna, mert sajnos Békésnek sem parkja, sem nyilvános sétánya nincs. A fentebb mondottak érdekében e helyen bátorodom a békési gymnasium fenntartó testületének és Békés község képviselő testületének becses figyelmét és áldozatkészéget felhívni. A létesítendő rendszeres játéktér használó ifjuság hálsán fogja emlegetni a róluk meg nem feledkező testületek neveit az azadok mulva is. A tanügy és egészségügy oltására buzgó szívet teendő áldozatot testi-lelki áldást árasztólag és jellemzilaráságot eszközölve térendnek vissza gyerekeikre, kik így lesznek művelt, ép testű és munkás fiai édes magyar hazánknak. Az értesítő végén a jövő tanévre vonatkozó tudnivalók foglaltatnak, melyet jövő számainkban az érdeklődő szülők iránti tekintetből több ízben közölni fogunk egy-másután.

— **Ki akar díjnak lenni?** Békésmegye alispánja minden egyes szolgabíróságnál díjnak alkalmazását engedélyezte. A kérvények aug. 20-ig az illető szolgabírósághoz nyújtandó be.

— **Uj kereskedő.** A helybeli posta-épületben levő fűszer, rövidáru és rőfös kereskedő üzlet ismét gazdát cserélt, a mennyiben az előbbi tulajdonos Erdélyi Ödöntől átvette azt P u s k á s József fiatal, törekvő kereskedő. Midőn a lapunk mai számában levő, s ez ügyre vonatkozó hirdetemnyre figyelmeztetünk: ifju kereskedő-polgártársunkat melegen ajánljuk közönségünk pártoló figyelmébe!

— **Rajtavesztett.** Gyulai tudósítónk írja e hó 4-iki kelettel: Alig esik meg nálunk egy-egy hetivásár anélkül, hogy a rendőrség valakit lopásért be ne kísérne. A mai hetipiacz alkalmával ismét ilyen eset történt; ugyanis: Onodi Mihályné Székely Erzsébet gyulavári lakosné egy vásártéri rőfös üzletből egy vége festőkelmet akart elcsiszolni; de rajtavesztett, mert észrevették, elfogták és bekisérték. Hogy is mondja az a bizonyos erkölcsi szabály? „Nebántsdnak hívják a másét!”

— **„Szegény” Bánhida!** Két helybeli polgártárs diszkurál az á c s o r g 6-terén. Epen a torony restaurálásáról beszélgetnek s az egyik ezen szavakkal tromfolja le a másikat — ki, négyezemköt legyen mondva, Bánhidán lakik —: „Ugyan hallgasson kend, hiszen a kentek felé néző toronyoldalt legutóljára meszelik; mint mindenben, ebben is kendet a legutolsó! Ha én a városnak lettem volna, azt az oldalt nem is meszeltettem volna, úgy se látja azt a városba jövő idegen, aztán meg éppen kentek felöl jön a legtöbb vihar, mely a szép meszelést mihamarább tönkre teszi. Istók ugye”, kár a mészérről! — „Szegény” Bánhida! hát csak rajtad marad ez a jelző; tőled még a toronymeszelést is irigyelik! (Na, na reporteur uram, ebből még titáni polemia lehet. Szerk.)

— **Ki akar béha lenni?** Figyelmeztetnek mind azok, kik a nagyváradi m. kir. bábaképezdén az 1893/4 évi téli tanfolyamra magukat állami segély mellett felvétetni óhajtják, hogy a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszteriumhoz címzett, keresztlevél, erkölcsi és szegénységi bizonyítvánnyal ellátott folyamodványukat augusztus hó 26-ig hozzáam küldjék be. Dr. Konrád Márk.

VEGYESEK

— **Kresyl-mész a kolera ellen.** A kereskedelmi miniszter leiratban tudatja a vármegyével, hogy kolera ellen való fertőtlenítő szerül igen alkalmas a Fischer és Heidelberg féle fertőtlenítőszer, az úgy nevezett Kresyl-mész.

— **A villám elevenhalottja.** Különös és meglepő esetről adnak hírt Nyitra-Zsámbokrétről. Az e napokban dühöndött égi háboru alkalmával, Láng István nyitra-zsámbokréti birtokos egyik alkalmazottját, ki a kútból — egyik társának kérésére — vizet merített, abban a másodperczben, mikor társának a vedrett átnyújtotta, a villám a földre sújtotta. — Az élettelenül és dermedten fekvő ember rokonait ez esetről nyomban táviratilag értesítették. Midőn másnap temetésére megjelentek és a teritőről a koporsóba akarták fektetni a vélt halottat, az a rokonok és a körülte levők nagy meglepetésére és ámulására lelépett az ágyról és csodálkozással, — mintegy gondolkodva állapota felől, — tekintett a körülötte levőkre. — Mint ő maga mondja — nem volt semmi baja, csupán a tulvilág szomszédságában igen jóízút talált huzamossabb ideig aludni.

— **A betörők királya.** Joggal viselheti ezt a nevet egy német színész, a kit most fogott el a német rendőrség. Berlinből telegrafálják, hogy egy Kriegl nevű színész, a kit a napokban Wittenbergben fogott el a rendőrség, hallatlanul vakmerő betörő volt. Kriegl nagy fényűzéssel vonta magára a figyelmet, elfogatásánál értékes régiségeket, egy egész skatulya gyémántot és sok egyéb találtak nála. Betöréseit úgy csinálta, hogy az utcáról vagy kertekből létrán, sőt a nélkül mászva jutott a felsőbb emeletekre. Így tört be Berlinbe a sász követség palotájának oszlopain kuszva fel, azután gyémánttal kimetszette az ablakot és kifosztotta a lakást. Hasonló módon jutott be Solaschin bankár hálozójába. A bankár — mint a fogoly beszélt — aludt és minthogy Kriegl nem talált pénzt, vandali pusztítást követelt el a villa diszhelyiségeiben. A Lottum grófnénál elkövetett rablásnál 10.000 márka értékű ékszereket rabolt el. Itt azonban majdnem pörül járt. Megnyomott véletlenül egy villamos esengőt s az egész házat föllármázta. Ekkor gyors elhatározással leugrott az első emeletről, s minden baj nélkül elfutott. Wittenbergben a legjobb körökben forgóldott. A szinpadon Klein név alatt működött. Azzal indokolja meg betöréseit, hogy a színháznál összesen 30 márka havi gázsit kapott, s szüksége volt egy kis „drágasági pótlékra.”

— **Vas megye vasembere.** Radó főispánról, Rába erősebb szabályozójáról igen csinos történetet beszélnek el, mely még alispán korában történt vele. Egyszer kiadta a rendeletben, hogy a községek és birtokosok az elszapodott árkokat assák ki és hozzák rendbe, azonkívül a partjukat fásítsák be. A röndelet után bizonyos időre felült az alispán a hintójába és szemletra indult, megtudandó, hogy engedelmeskedtek-e a röndeletnek. Valamennyi meglátogatott község hátsára rendben volt, egyet kivéve, a hol a régi nyomorúságos állapot köszöntötte, Radó azonnal elővette a bírót:

— Megkapták a röndeletemet?
— Igenis megkaptuk.
— Hát miért nem engedelmeskedtek?
— Azért, kérem alásan, mert az az árok, a mit látni tetszett, nem a községé, hanem az uraságé.
— Ugy? Ki az az uraság?
— A méltóságos főispán ur.

Radó arczán erre a fordulatra egy vonás sem változott meg, száraz hangon mondotta:

— Azonnal küldje be a kisbíró a kastélyba és idéztesse a főispán urat a község hátsára. A kisbíró elment és a főispán nemsokára megjelent meglehetősen kíváncsi arczal a község hátsánál.

— Méltóságos uram, — szolt hozzá az alispán kimért hangon, — röndeletet bocsátottam ki, mely szerint az összes községek s nagybirtokosok kötelezettek, hogy a területükön levő árkokat rendbe hozzák és fásítsák. Méltóságod e röndeletnek nem engedelmeskedett, azért én ezennel husz forint bírságra ítélem.

— Ugyan ne bolondozz öreg, szolt nevetve a főispán.

— Jegyezze meg méltóságos uram, hogy ez a hely hivatalos hely, s nem

tréfa helye, s bátor vagyok figyelmeztetni, hogy további dacolás esetén ötven forint bírságban marasztalom el.

A főispán kivette a tárczáját, s levágta az X lábú asztalra a husz frtot:
— Nesze, süssd meg... De ha már itt vagy itt maradhatnál a holnapi vadászatra. Nagyon szívesen látlak vendégemül.

A szigorú alispán ott is maradt a vadászaton, de még tovább ott maradt, mint ő, a környéken annak emlékére, hogy miképpen szedte ránczba a méltóságos főispán urat. Erről még most is beszélnek a vari parasztok és nagyobb dolgoknak tartják, mint azt, hogy a három rakonzátlan folyót megrendszábllyozta.

Szabályrendelet a külső és belső cselédekről, valamint a mezei munkásokról.

A vármegye hatósága a munkásviszonyok rendezése céljából a békésmegyei gazdasági egylet által a cseléd-törvény kiegészítésével a következő szabályrendeletet alkotta:

1. §.

Az 1876. évi XIII. t.-c. 59—52. §-ában említett külső cselédek és a gazda közt felmerülő vitás kérdésekben való bíráskodásra a járási főszolgabíró, ellenben a házi vagy belső cselédek, kikerül az említett törvény 64—68. §-ai szólnak és a gazda közt felmerülő panaszokra nézve a község elöljárósága illetékes.

2. §.

A törvény első §-a szerint a gazda és cseléd között kötött egyezség a vármegye által kiállítandó rovatok bérlevélbe a gazda által pontosan bevezetendő, s az a cseléd által, ha a bevezetés helyessége iránt kételyei lennének, a községi elöljáróság előtt láttamozás végett bemutatandó. A felfogadások történt bejegyzés irrott szerződés erejével bír.

3. §.

A cseléd-törvény 21. §-ának b) pontjában felsorolt eseteken kívül a gazda a szerződés megkötése után akkor sem köteles a cselédet elfogadni, ha annak felesége, vagy bármely más vele élő családtagja előbb észre nem vett undorító vagy ragályos nyavalában szenved.

4. §.

Miután a cseléd-törvény kötelezi a gazdát, a cselédet önhibáján kívül történő megbetegedése esetén gyógykezeltetni, viszont orvosilag constalt tetített betegség esetén a mulasztás idejére a gazda a cseléd által az ezen időre járó fizetésének kétszeresével kárpótoltatik.

5. §.

Azon gazda, ki egy előbb törvényesen elszegődött cselédet elbocsájtási bizonyítvány nélkül felfogad, az adott foglalt veszti és ezenfelül 10 frttől 20 frtig terjedő bírsággal sújtatik.

6. §.

A cselédnek, aratónak vagy bárminő általánosan szerződött munkásnak kialakított gabona járandósága, ha az közös megegyezés folytán suly szerint lenne megállapítva, ami mindkét fél érdekében felette kívánatos, tartozik a gazda oly kenyérnek alkalmas búzát adni, mely legalább 75 klgmrt és oly árpát, mely legalább 60 klmot nyom hektoliterenként.

7. §.

Köteles a gazda a cseléd kialakított bérét és egyéb illetményeit a közösen meghatározott időben és pedig a gabona és egyéb természetben járó élelmiszereket évnegyedenként vagy a hőszámosoknál havonként előre, a készpénzbeli járandóságot pedig évnegyedenként, illetve havonként utólag kiadni.

A természetben kikötött étkezést egy, séges minőségben, kellő táptartalommal és elegendő mennyiségben kiszolgáltatni

s napjában legalább egyszer a cselédet melegeletben részesíteni.

7. §.

A természetben kiszolgáltandó szegődmény vagy természetben kikötött étel minősége és mennyisége, szintegy mint a lakás tekintetében felmerülő vitás kérdésekben, ha az illető hatóság szükségesnek véli, választott szakértők véleménye kérhető ki. A szakértők a gazdasági egylet által járásonként a járás székhelyén 2—4 tagból, alakítanak s három egymásutáni évre választatnak, kik az előforduló vitás esetekben, a járási főszolgabíró által felkérve, szakvéleményt adnak. A szakvélemény adására az elnökön kívül, ki mindig a járási főszolgabíró két tag jelenléte szükséges.

9. §.

Ha az újevkor beszegődött cseléd nem a gazda beleegyezésével hagyja el, az év letelte előtt a szolgálatot, ez esetben megállapított szegődményének évnegyedenként egyenlő hányadrészekben javára számítását, habár azt már részben meg is kapta volna, nem igényelheti. Ily esetben az évi bérből a naptári év első negyedére 15%, a második negyede 20%, a harmadikra 40%, a negyedikre 25% számítandó. Az ezen számítás szerint netalán kapott feleslegét a cseléd visszatéríteni köteles, s ha erre nem képes, a cseléd törvény 107. §-a (minden 2 frtért egy napi börtön) értelmében büntetendő.

10. §.

Köteles a gazda a vasárnapot a cseléd pihenésére engedni, de ha mégis elhalaszthatlan sürgős munka esetén attól munkát kívánna, köteles annak az igénybevétel idejére az akkor ott folyó napszámot fizetni. Kivétel azonban a rendes napiteendő, minők például a külső cselédnek a lábasjóság etetése, itatása, tisztogatása, a belső cselédnek pedig a házkörüli szokások napi teendők, melyeket teljesíteni minden körülmény között köteles a cseléd.

11. §.

Ha a cseléd hadköteles, s mint ilyen a szokásos gyakorlatra behivatik, köteles a gazda azon esetben, ha a behívás legfeljebb két hétre történik, a cselédnek azon időre járó teljes fizetését kiadni; ha pedig a behívás hosszabb időre szol — és pedig akár gyakorlat, akár hadjárat esetén, ez esetben a kialakított bér fele az illető hadköteles családja részére minden körülmény között kiadandó s a lakásban meghagyandó.

12. §.

Ha a cseléd törvényes időben felmondott vagy a gazda a szolgálatot felmondja, új szolgálat keresésére a havi bérre fogadott belső cselédnek legalább is egy, a külső éves cselédnek pedig a vasárnapot is beleszámítva két napi szabadság adandó, azontul tartozik munkaképes helyettest állítani vagy a gazda által felfogadott helyettes díját fizetni.

13. §.

A cseléd csak azokról a tárgyakról tartozik számolni, a melyek neki őrzés, gondozás vagy a munka teljesítése céljából átadva lettek. Hütlenség, vétkes gondatlanság vagy szándékos roszakaratóból okozott mindennemű kárért felelős s ilyenekért kártérítéssel tartozik, ha pedig vagyontalansága miatt erre képtelen, a cseléd-törvény 107-ik §-a lép életbe. Olynemű károkról, a melyek a reá bizott edényekben, munkájához szükséges eszközökben, lábas jóságban és egyéb kézen forgó tárgyakban munkaközben véletlenségből származtak, s a melyet előre nem láthatott s e meg nem akadályozhatott, a cseléd kártérítéssel nem sújtható.

14. §.

Minden cselédnek szolgálati könyvvél kell ellátva lennie, mely e szabályrendeletet tartalmazza.

15. §.

A dohánykertészek külső mezőgaz-

dasági cselédekül tekintenek, s az éves cselédekkel egyenlő elbánásban részesítendők.

Az aratók és napszamosokról.

16. §.

Aratók, s általában bármely mezei vagy földmunkát nem eselédminőségben teljesítő munkások, ide nem értendők a harmados kukorica és egyéb termények alá a földet részben vállalók, továbbá az egész hétre, avagy egy bizonyos kialakított időre felfogadott napszamosok, ezen szabályrendelet 14-ik §-ban körülírt szolgálati könyvvvel ellátva legyenek, melyet a szerződés, vagy alku megkötése alkalmával a felfogadó gazdának vagy megbízottjának átadni tartoznak, s melyet a munka teljesítése után a leszámolás alkalmával a gazda a munkásnak visszaadni tartozik.

17. §.

Aratási, cseplési, vagy egyéb hosszabb tartamu munkálatok teljesítésénél mindenkor irásos szerződés kötendő, s azon község előljárósága által, melyben a szerződés kötöttet, miután a szerződés a jegyző által megmagyaráztatott, s azok kijelentették, hogy amaz pontjait megértették és elfogadni készek, velük aláírandó, s az előljáróság által hitelesítendő.

18. §.

Az aratási szerződés mindenkor ugy kötetendő, hogy abban a természetben kialakított hanyadrészen kívül a munkának teljesítésének díja pénzben is kitéssék, hogyha esetleges csapás esetén a természetben kiadandó részhányadra nézve a felek meggyezni nem tudnának, s a fenálló törvény értelmében egyesség létre nem jöhethet, a kikötött pénzüsszegért tartoznak a munkát teljesíteni.

19. §.

A napszamos köteles a munkát napkeletkor megkezdeni s napnyugtáig folytatni. Közben a reggeli elköltésére fél, az

ebéd elköltésére egy s az uszonára ismét félórát tartozik a gazda engedni, de a reggelizés és uszonázásra csak szt. György naptól szt. Mihály napig van a napszamosnak joga fél-fél órai pihenés és étkezésre engedélyezett idő igénybevételére.

20. §.

Munkakönyv nélkül bárkit, bárminő munkára felfogadni tilos s a ki az ellenvét, 5 frttól 25 frtig terjedhető bírsággal marasztalható el.

21. §.

Az arató napszamos, vagy bármilyen munkára vállalkozó munkás a részére kiadott munkakönyvét a felfogadónak átadván, máshová elszegődni azon hétre vagy napokra, melyekre a könyv átvevőjével szóbelileg is szerződött tilos, s előforduló esetben 1 frttól 5 frtig terjedhető bírsággal sújtandó vagy fizetőkép-telenség esetén a megittelt összegnek megfelelő elzárással büntetendő.

Henneberg G. (es. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, privát megrendelőknek közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségű és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (1)

KÖZGAZDASÁG.

Értesítés.

A nmsgú földmivvelésügyi miniszter úr felhívja azon szőlő-tulajdonosokat, kik fajtiszta európai szőlővesszőt eladni óhajtanak, hogy azt nevezett miniszteriumnál folyó hó 15-ig bejelentsek. Felhívja továbbá a közönséget arra is, hogy akik amerikai vesszőt óhajtanak a földmivvelési miniszterium utján beszerezni,

ez iránti megrendelésüket minél előbb, de legkésőbb folyó évi októberhó 31-ig okvetlenül jelentsek be, mert a később érkező megrendelések figyelembe nem vétetnek.

Bejelentési és megrendelési izek alulírt egyleti titkárnál kaphatók, s az ezek iránt hozzáforduló szőlőbirtokosoknak készséggel szolgálnak.

B. Csaba, 1893. aug. 1.

Zlinszky István,
e. titkár.

Gabona árak.

B. Csaba, augusztus 9.

Mai hetipiacunkon jó kínálat mellett az árak csökkentek.

Jegyzéseink:

I-só rendű piros buza uj	6 90—7 30
Sárga uj	6 60—6 90
Tengeri	4 60—65
Csinquantin	4 60—65
Arpa	4 50—80
Zab	5 20—30
Szalonna	53—55—

Budapest, augusztus 9-én. (Eredeti távirat.) A készbuza 5 krral olcsóbb, buza őszre 7 48—80, tavaszra 7 88—90, tengeri aug.-szept. 4 84—86, 1894. máj.-juniusra 5.15—17, zab őszre 6 48—50.

Szerkesztői üzenetek.

Z. P. urnak Budapest. A küldött kedves kia dolgot igen köszönöm; jövő számban közlöm. Le-gyen máskor is szerencsénk! Becses, — ön szerint olvashatatlan (?) — kéziratát mindenkor szivesen másolom szedés alá. Üdvözl: Fmktárs.

Sch. L. és Cló urnak helyben. Az önként tett ígéret beváltását kedden estig kérem és várom. Üdv. Fmktárs.

Felolós szerkesztő: Főmunkatárs:
Vadaj József. Jámbor Lajos.

HIRDETMÉNY.

Békés község által tervezett **gyepmestéri telep építésére** kik vállalkozni akarnak 200 forint bántépénzzel ellátott zárt ajánlatukat folyó hó 21-éig alólírott Előljáróságnál nyújtásuk be, hol a terv, költségvetés és az építési feltételek hivatalos órákban megtekinthetők.

Kelt Békésen, 1893. augusztushó 9.

Békés község Előljárói:

MEZEY LAJOS,
első jegyző.

NAGY SÁNDOR,
bíró.

Hirdetmény.

Van szerencsém Békés város nagyérdemű közönségének ezennel tudomására juttatni, hogy itt helyben, a

Posta-utezai ezelőtt Erdélyi Ödön-féle

fűszer, rövidárú és rőfös üzletet

átvettem, melyet

PUSKÁS JÓZSEF

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt saját számlámra és kötelezettségemre vezetni fogok.

Szakmámba vágó teljes ismereteim, melyeket több éven keresztül nagyobb városokban szereztem, azon kellemes helyzetbe juttatnak, hogy kereskedésemet minden-nel, mit az itteni szükségletek igényelnek, elláthatom és nemcsak hasonnemű üzletekkel versenyezhetek, hanem képes leszek t. vevőim minden kívánatát legnagyobb megelégedésükre kielégíteni.

Lelkiismeretes és pontos kiszolgálást biztosítva, s magamat nagyrabecsült vevőim becses figyelmébe ajánlva, Békésen (lap kelte)

kiváló tisztelettel

Puskás József.

Máriacelli Gyomorcsépek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nékülözhetetlen és átfórtóan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorvénység, bécsi lehet, fejfájás, savanyú felbőgés, hasmenés, gyomorégés, felelteses nyálkázás, levertség, álmosság, undor és hányás, gyomorgrúgás, szélűgés.

Hasznos gyomorcsépek bizonyított fejtűdési, a mennyireben és a gyomor-tól származó gyomorülsőterhelésnél stelekkel és italokkal, glikozid, májbajok és hámsorhódnál.

Emeltet bajoknál a **Máriacelli gyomorcsépek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit igaz meg azá bizonyított tanúsít. Egy kis üveg ára használati utatással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. Magyarországi forrák:

Török József gyogyászár
Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és alárát tisztelesen tessék megtekin-tetni! Csak oly csépeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatra zöld mániag van ragasztva a tessző aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságot bizonyítom”.

A **Máriacelli gyomorcsépek** valódián kaphó

Eapható: B.-Csaba Varság Béia, Apacza Bonomy Antal, Bánfalva Apró Andre, Uj-Kigyás Banyay Imre, K.-Ladány Jakó Jenő gyogyászerekknél

6078/893.

Pályázati hirdetmény.

Békés községe a község belterületén építendő

ártézikút munkalataira

ezennel pályázatot hirdet, s felhívja mindazokat akik e munkára vállalkozni akarnak, hogy 700 forint bántépénzzel ellátott zárt ajánlatukat **folyó 1893. évi augusztushó 26-áig** alólírott Előljárósághoz nyújt-sák be.

Vállalati feltételek Békés község házánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Megjegyeztetik, hogy a község a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhat és a feltételek-től eltérő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Békésen, 1863. augusztus 8-án.

Békés község Előljárói:

Mezey Lajos, **Nagy Sándor,**
első jegyző. bíró.